

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tad-29 ta' Ottubru, 2004

Citazzjoni Numru. 1918/2000/1

Paolo Bonnici Limited

Vs

**Freeport Terminal (Malta) p.l.c. u Valletta Freight
Services Limited**

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **l-att tac-citazzjoni** li permezz taghha is-socjeta' attrici ppremettiet illi ghandha merkanzija li illum qiegghda fil-pussess tas-socjeta' Freeport Terminal (Malta) p.l.c. (Freeport). Peress li s-socjeta' attrici hallset jew offriet li thallas kull ammont dovut in konnessjoni ma' l-istess merkanzija;

Pagna 1 minn 7

Qrati tal-Gustizzja

Kopja Informali ta' Sentenza

Premess li s-socjeta' Freeport ghandha pendenza mas-socjeta' Valletta Freight Services Limited u l-istess Freeport u ghal din ir-raguni s-socjeta' Freeport qed tghid li ma tridx tirrilaxxa l-merkanzija favur is-socjeta' attrici.

Premess li l-merkanzija li ghandha s-socjeta' attrici fil-pussess tal-Freeport tikkonsisti f'ikel li jista jigi mhassar jekk ma tigix rilaxxjata immedjatament.

Premess ukoll li s-socjeta' attrici ghandha obbligi kontrattwali in konnessjoni ma l-istess merkanzija inkluz obbligu ta' 'transhipment'. Illi jekk il-merkanzija ma tigix rilaxxjata immedjatament is-socjeta' attrici se titlef in-negozju u ssofri danni.

Premess li s-socjeta' attrici diga inkorriet spejjez sabiex tipprova tiehu l-merkanzija taghha.

Premess li dan l-agir tal-Freeport huwa abbuziv u bi pregudizzju kbir ghas-socjeta' attrici.

Premess li s-socjeta' Valletta Freight Services Limited kienet ilha taf li b'risultat tal-pendenza li hemm bejna u l-Freeport, l-Freeport mhiex se taccetta l-istruzzjonijiet taghha u qatt ma informat lis-socjeta' attrici b'dan.

Premess li l-Freeport qiegghda tghid li hi qed tirrifjuta li thalli lis-socjeta' attrici tiehu l-merkanzija taghha minhabba l-agir tal-Valletta Freight Services Limited.

Premess li l-konvenuti gew interpellati sabiex iddesistu mill-agir abbuziv taghhom u sabiex ihallu lis-socjeta' attrici tiehu l-merkanzija taghha.

Tghid is-socjeta' attrici ghaliex din l-Onorabbli Qorti ma ghandhiex :

1. Tiddikjara li s-socjeta' Freeport Terminal (Malta) p.l.c. abbuzivament qiegghda tirrifjuta li tirrilaxxja l-merkanzija tas-socjeta' attrici.

Kopja Informali ta' Sentenza

2. Tiddikjara li s-socjeta' Valletta Freight Services Limited u s-socjeta' Freeport Terminal (Malta) p.l.c. huma ukoll responsabbli ghad-danni sofferti mis-socjeta' attrici minhabba l-agir taghhom.

3. Tordna lis-socjeta' Freeport terminal (Malta) p.l.c. sabiex immedjatament tirrilaxxa l-merkanzija favur is-socjeta' attrici.

4. Tillikwida d-danni sofferti mis-socjeta' attrici inkluz danni ta' telf ta' profitt.

5. Tikkundanna lis-socjetajiet konvenuti sabiex ihallsu dak l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-protest gudizzjarju datat 19 ta' Settembru, 2000 u bl-imghax legali kontra l-konvenuti li huma minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur a fol. 3 tal-process;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services Limited a fol. 16 tal-process fejn eccepjet:

1. Illi in kwantu huwa diretti kontra taghha, it-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt, peress li kull pregudizzju jew danni li setghat sofriet is-socjeta' attrici kien attribwibli biss ghall-agir illegali u abbuziv tas-socjeta' l-ohra konvenuta: Freeport Terminal (Malta) p.l.c. u hadd aktar.

2. Illi l-pendenza jew vertenza li s-socjeta' attrici kellha mas-socjeta' eccipjenti u li hija mertu ta' kawza ohra quddiem din l-Onorabbli Qorti, qatt ma kienet tintitola lis-socjeta' l-ohra konvenuta li ma tirrilaxxjax merkanzija destinata lir-ricevitori lokali – fosthom lis-socjeta' attrici – sempliciment ghax din il-merkanzija waslet f'container proprjeta' tad-ditta estera rappresantata f'Malta mis-socjeta' eccipjenti.

Kopja Informali ta' Sentenza

3. Illi s-socjeta' eccipjenti ghamlet kull ma setghet biex totjeni ir-rilaxx malajr kemm jista jkun tal-merkanzija destinata lis-socjeta' attrici, u kellha sahansitra tbaxxi rasha ghar-rikatt li ipprattikat is-socjeta' konvenuta l-ohra biex tottjeni pagament ta' parti mill-mertu tal-kawza l-ohra.
4. Illi ghalhekk is-socjeta' eccipjenti mhi bl-ebda mod responsabbli ghad-danni u ma hemmx danni x'jigu likwidati fil-konfront taghha.
5. Illi l-mertu tat-tielet talba issa hu f'kull ezawrit ghax is-socjeta' l-ohra konvenuta ikkonsenjat il-merkanzija de quo lis-socjeta' attrici.
6. Salvi eccezzjonijiet ohra skond il-ligi.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta Freeport Terminal (Malta) p.l.c. a fol. 21 tal-process fejn eccepiet :

1. Preliminarjament, illi s-socjeta' eccipjenti ma ghandha ebda relazzjoni guridika mas-socjeta' attrici u ghalhekk ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.
2. Minghajr pregudizzju ghall-premess :-
 - (a) illi l-ewwel u t-tielet talba tas-socjeta' attrici huma ezawriti u sorvolati billi l-merkanzija in kwistjoni giet rilaxxjata f'Settembru, 2000.
 - (b) Illi l-eccipjenti kellha d-dritt li ma tipprestax aktar servizzi lis-socjeta' Valletta Freight Services Limited billi din kienet debitrici taghha f'ammont ingenti ghall-servizzi precedenti.
3. Salve eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezebiti;
Rat il-verbal a fol. 25 li bih l-atturi irtiraw t-tielet talba;

Kopja Informali ta' Sentenza

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Semghet lill Avukati difensuri jittrattaw:

Il-Fatti

Is-socjeta` attrici kienet irceviet *containers* minn barra u l-agent kien il-Valletta Freight Services Limited. Is-socjeta` attrici wara li hallset dak li kien dovut minnha lill-agent u inghatat id-*delivery order*, talbet li tirtira x-xoghol mill-port, izda s-socjeta' konvenuta Freeport Terminal (Malta) p.l.c. infurmatha li x-xoghol kien ser jinzamm il-Port minhabba li kien hemm pendenzi bejnha u bejn is-socjeta' konvenuta l-ohra, cjoe l-agent.

Fis-27 ta' Settembru 2000, wara li kien intlahaq kompromess bejn il-konvenuti (ara fol. 80) wiehed mill-*containers* gie rilaxxat mill-Port Hieles, u iktar tard gew rilaxxati wkoll it-tlett *containers* l-ohra. Ghaldaqstant, wara li gew rilaxxati dawn il-*containers*, is-socjeta' attrici irtirat it-tielet talba taghha.

KONSIDERAZZJONIJIET

Il-Qorti issa trid tiddeciedi fuq il-kwistjoni tad-danni li lahqet sofriet is-socjeta' attrici minhabba d-dewmien fir-rilaxx tal-merkanzija u min hu responsabbli ghalihom.

Danni

Is-socjeta' attrici esebiet permezz tad-dokument markat PP1 a fol. 30, rendikont tad-danni sofferti minhabba dan id-dewmien. Id-danni jlahhqu ghas-somma ta' Lm560.45. Id-dokumenti PP2 sa PP9, ezebiti a fol. 31 sa 38, huma ricevuti li jaghtu spjegazzjoni ta' kif is-socjeta' attrici llikwidat dawn id-danni. Dan l-ammont gie spjegat ukoll fix-xhieda ta' Stephen Scicluna, a fol. 27 tal-process. Dan l-ammont ma giex kontestat miz-zewg socjetajiet konvenuti. Ghaldaqstant id-danni sofferti mis-socjeta attrici jammontaw ghal hames mija u sittin lira Maltija hamsa u erbghin centezmu (Lm560.45).

Responsabilita' ghad-danni

Kull min bl-agir irresponsabbli tieghu jikkaguna danni lil haddiehor ghandu jkun hu li jaghmel tajjeb dawk id-danni, (artikolu 1031 Kap 16), u dana rrispettivament jekk ikunx hemm relazzjoni guridika bejn iz-zewg partijiet. Ghalhekk l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta' Freeport Terminal (Malta) p.l.c. fis-sens li hi m'ghandha ebda relazzjoni guridika mas-socjeta' attrici, ma tistax tigi milqugha. Jekk jigi ppruvat illi s-socjeta' konvenuta Freeport Terminal (Malta) p.l.c. kkawzat dawn id-danni jew parti mid-danni sofferti mis-socjeta' attrici, nonostante il-fatt illi bejn il-partijiet ma kien hemm ebda relazzjoni guridika, xorta wahda hija tista` tinstab responsabbli ghar rizarciment ta' dawn id-danni.

Is-socjeta' Freeport Terminal (Malta) p.l.c. ddecidiet li ma tirrilaxxax il-merkanzija tas-socjeta' attrici minhabba li kien hemm pendenti ammonti ta' flus dovuti mis-socjeta' konvenuta Valletta Freight Services lilha u ippretendiet li hija kellha dritt li ma tipprestax aktar servizzi lis-socjeta' Valletta Freight Services Limited billi zzomm merkanzija ta' terzi li taghha s-socjeta' konvenut Valletta Freight Services kienet biss l-agent.

Il-Qorti m'hex ser tidhol fil-kwistjonijiet dwar il-pendenzi li hemm bejn iz-zewg socjetajiet konvenuti. Anke jekk is-socjeta' Freeport Terminal (Malta) p.l.c. kellha dritt ghall flus li kienet qed tippretendi minghand il-Valletta Freight, is-socjeta' konvenuta Freeport ma setghetx tezercita tali dritt, billi thalli il-merkanzija tas-socjeta' attrici tiddahhal fil-port, sahsitra tinhatt mill-vapur u mbaghad ma tigix rilaxxata lis-sid tal-merkanzija. B'dan il-mod gew milquta hazin terzi persuni li kienu kompletament estranei ghal kwistjoni bejn iz-zewg konvenuti.

Il-Freeport Terminal p.l.c. setghet tiehu mizuri kawtelatorji ohrajn *pendente lite*, minghajr ma teffettwa negattivament lil terzi persuni estranei u tiehu l-ligi b'idejha.

DECIZJONI

Kopja Informali ta' Sentenza

Ghal dawn il-motivi

Il-Qorti tiddeciedi

Billi tilqa' t-talbiet attrici barra t-tielet wahda li giet irtirata;
Tiddikjara lis-socjeta` konvenuta Freeport Terminal
(Malta) p.l.c. unikament responsabbili ghad danni sofferti
mis-socejta' attrici Paolo Bonnici Limited.

U tikkundannaha thallas is-somma ta' hames mija u sittin
lira Maltija hamsa u erbghin centezmu (Lm560.45) lis-
socjeta' attrici, bl-imghax legali mid-data tal-prezentata
tac-citazzjoni sad-data tal-pagament effettiv.

L-ispejjez ta' din l-Istanza ghandhom jigi ssopportati
interament mis-socjeta' Freeport Terminal (Malta) p.l.c.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----